બનામે ખુદા.

ધી ખટાંઉ પારસી નાટક મંડળી.

ચીંતામણી.

નાટકના ગાયનો.

રચી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

જહાંગીરજી કાવસજી ખટાઉ.

માલીક ખટાઉ પારસી: નાટક મંડળી.

હાલ મુ. શાંતીભુવન થીએટર—અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૭૭ સને ૧૯૨૧

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત ૨૦૦૦

I. ચીમનલાલ ગોકળદાસે છાપ્યો શ્રી જૈન એડ-વોકેટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ઘીકાંટા—અમદાવાદ.

કીંમત ચાર આના.

બનામે ખુદા.

તમાશા-ચિંતામણી

૧.

દાતા તેરા આધાર
ઓંકાર નિરાકાર પાલનહાર જગકા....દાતા૦
બ્રહ્મ મહેશ બેહારી સુખકારી,
ધનપત ગનપત સુખસંપત....દાતા૦
તુમ્હી જગત આધાર બલહાર,
દાતા કર બેડા પાર અય કિરતાર....દાતા૦

૨.

કૃષ્ણ પ્યારે હાં ક્યા ન્યારી હય પ્યારી તેરી શાન.
ખિલત ફૂલવારી ક્યા પ્યારી નિરાલી હરીઆલી ક્યા પ્યારી.
તુમ બિસરે સંસારસે ભોગે બિપત અપાર,
તુમ સેવાસે હોત હય છનમે બેડા પાર.
તુમહી સબકે પાલનહાર—જાઉં બલહાર જગઆધાર.
રખીયો પત હમારી........કૃષ્ણ૦

૩.

ગગરી ભરન ચલો બાંકી રસીલી નુકીલી.
ચલો બાંકી ઓ અલબેલી પ્યારી સહેલીયાં.
મિલકર હમ તુમ સબ સખીયાં....ગગરી૦
નયનાં તીર ચલાવે છયલાસે મન આનન્દી પાવે,
ગોરી ગોરી બાંહ મોરી ગરેડાર ગરેડાર.
મોહે છતયાં લગાવે લુભાવે,
દેખ દેખ ચિત ચુરાવે સખી,
સાજન નેહાંસે પ્રેમરસ પિલાવે....ગગરી૦

૪.

બાંકી ચિતવનકી તાક તાક મારીરે કટારી,
અલબેલા છબીલા જવાન....૦
બાતેંમે હોના નિગાહોંમે જાદૂ નયનાં હંય જેહરી લે બાન. ડુાંહાં
જાઓ સખી જાઓ મોહે ના સતાઓ,
કુંવારી મતવારી છોડો બઇયાં કલકયાં મય પકયાં પડુ
જાન ભઈ મોરી હલકાન........અલબેલા૦

૫.

કુડ્હા દિલકો સંભાલ તુ મોરી પ્યારી
પાલ તૂ મોરી પ્યારી....૦
કૂંચીહું—હાતા મુસીબત ટાલ....૦

જલથલ બયરી રચેન અંધેરી—અંતકાલને હય ઘેરા,
પાર કરેગા ઈશ્વર બેડા દિલસે યેહ ખ્યાલ નિકાલ—મોરી પ્યારી૦

૬.

સજનવા, બયરી હોગએ હમારે,
ચિઠીયા હોતો હરકોઈ બાંચે,
કરમવા કૌન બાંચે હમારે....સજનવા૦
દિલકી બેતાબીસે કહેતા હું કે પ્યારે આરે,
ઈશ્ક ખીંચે હય મેરે સીનેપે આરે આરે.
કલ તેરે હુસ્નપર કિસ કિસને નઝારે મારે,
આજ વોહ જાનસે જાતે હુંય બેચારે મારે.
નઈયા હોતો હરકોઈ ખેવે—
ઉમરીયા, કઓન ખેવે હમારે....સજનવા૦

૭.

જાઓ સઈયાં ઘર સઓતનકે,
કયું મન કલપાવતહો.
બયરસોં પ્રેમ રખો ચિતમે જાઓ૦
છલ બલ કરત હમસે તડપત જીયા
ઉઠત હુકસી જાઓ....૦
રાહ લગાકે પ્રેમકી હરલીનો સુખ ચયેન,
જયસે ભટ્ટી કાંચકી સુલગતહય દિન રયેન

૮

નયને લાજ બિનસે મોલ રન્તા,
જીન થાએ ધર ધરત ધન હાલા સમઝ ધના—૦
વલુંઘ યહા ભૂમી હાં આલતાના,
શકવત તેજ તોચી મજ પોંઠએ નિરધના—૦

૯

હાસી અયસે માનો નિયા કારીયે મિલા સાંગતસે,
સુદિન કાએ ઉગવાલા આજ મજા વાટતસે.

૧૦

શામ તુમ દયા કરો મોરે શામ,
શામ મુજેહ લે ચલો ગોકુલ ગામ—શામ૦
ફેરભઈ મોરી સુધ્ર હુનરીની,
આસ લગી મોહે શામ ને હારી—શામ૦
નેહાં લગાકે સાંવરા જાએ બસે કિસ ઠોર,
હુમરે નયેન બિસર ગએ જીવન બિન ચતૂર ચકોર.
યેહ જોબન હુય ચાર દિનજા તુમ નાહુક હો બદનામ,
રામ નામ જપ આઠો પહેર ઔર ચલ બસ ગોકુલ ગામ.
—શામ૦

૧૧.

ચિંતા બસે વા ચિત ચયેન ન આય,
રૂપકો મન પરસે ઠલ પાય.

પીયરવા કહેજો છો મોરે પીર,
હાં તુમ બિન મોકો પડે નાહી ધીર.
તોરી નજરીયા બાંકે સાંવરીયા, જયસે દો ધારી કટાર,
મારે હરઆન ભવોંકી કમાન તક તક બાન;
જુલ્મી કરત બાર—પીયરવા૦

૧૨

જગ લુટારે સારા સાંઇયા દેખ કર્યું લલચાયા,
સંગ સંગાતી સુખ કે સાથી જુઠી મમતા માયા—માયારે માયા૦
બચ બચકે ચલના પાપ એ મોહ જાલ બિછાયા,
માંહીમે મિલ જાએગી તેરી એક દિન કંચન કાયા—કાયારે કાયા૦
કુટુંબ કબીલા બેટી બેટા સપને કીસી છાયા,—છાયારે છાયા

૧૩

આગરે જો ધાગરો મંગાદે રંજા દેવરીયા;
કોઈ મગજી લગાદે થારો ભાઈરે.
માહરા હીરા બના દેવરીયા—યેહ સુઈરે.
હાલ હલો કુલકા લેલો બાહેર જમો દેવરીયા—૦
કોઈ ભીતર જીમે થારો ભાઈરે—
સિરક લેલો પત્થર નાલે લો બાહેર પુરો દેવરીયા—૦
કોઈ ભીતર બેઠા થારો ભાઈરે....૦

૧૪.

જલમે થલમે પ્રભૂ તુહી કરત રમન.
હું પાપી નિર્ગુન તુમરે શરન....૦

જગ ઉદ્ધાર જગ પાલન હો સબ તારત,
કહત હય સગરેહી મુનીજન,....
જનમ જનમકે દુખ હરો હય--મેરે હર....
શાન્તિ શાન્તિ દઓ મોહેકો—દુઃખ નરહર...૦

૧૫.

આના પ્રેમકી રાહમે આના—પર કઠીન હય યેહ આન.
પાના ભેદ કો હય દુખ ભારી હય દુશ્વારી,
ચોર ઠગોંકી યેહ બસ્તી સારી,
ભૂલ ન જાના પ્રીતી નીબાહના—મનરંજન
જમાંનેકે ખેતકો આના...૦

૧૬.

મોહે મધુ બન શામ બોલાએ ગયોરે;
મયતો સોઇથી અપને ભવનમે,
સોતીકો આન જગા એ ગયોરે....મોહે૦
બીંદરાબનકી કુંજ ગલીમે મુરલીકી ટેર સુનાએ ગયોરે.
અયસે ચોર ચતુરસે હારી—લે ગયો ચિતસે ચયેના,
નજર બચાકે શામ ગએ—અબ ઢુંડત ઉનકો નયેના.

૧૭.

જગકો દોરંગી પાયા, મુરખ હય જો લલચાયા.
કહીં સુખકા અમૃત બરસે—કોઈ બુંદ બુંદકો તરસે,

કહીં મોહ હય કહીં માયા–મુરખ હુય જો૦

કોઈ ઓઢે શાલ દુશાલે–કોઈ કાંધે કમલીયા ડાલે

કહીં ધૂપ હય હય કહીં છાયા–મુરખ હય જો૦

૧૮.

અયતો દાસી તેહારીજી તુમરે ચરનપર વારીજી

તન મન ધનસેં હું મય ચેરી તુમ ચેરીકે નાથ,

લાજ હય અબ નિર્ધન આપકી–સ્વામી તુમરે હાથ.

૧૯.

લાજ મેરી તૂ રાખલે હે સ્વાંમી,

મય પડી હું સંકટમે,–સતપનકો તૂ મેરી રખલે,

મય ચેરી હું હે દુખ ભંજન........૦

૨૦.

સોંચ સોંચ કે મુસાફર ચલના ઇસ જગમે,

ચોર અંધેરા પાપ લુટેરા લૂટ ન લે ધન તેરારે બાબા–૦

બાંધ કમર જબતક હય સવેરા છોડદે ચેહ તેરા મેરા

કૃષ્ણ હી કૃષ્ણ ભજના ઇસ જગમે....સોંચ૦

૨૧.

આતાકો લીના પ્રેમ ભક્તિસે લાચાર, મેરા ચિંતા મંગલ.
પ્રેમ ભાવે તુમ્હારા લાયા હય મીઠ સુખેહ.
મય મનમાંની ઇચ્છા પુરન કરુંગા ચલો આવો મથુરા નગર.

૨૨

દર્શન ભિક્ષા માંગત નયનાં વ્રજ મન ગોકુલ ધામ.
શ્યામકી કોઈ બતાદે ડગરીયાજી.
દુન્યા જીવનકા સપના હય ઉન બીન કોઈ ન અપના,
નિત મન જપના કૃષ્ણ નામ કૃષ્ણ નામ કૃષ્ણ નામ—૦
શ્યાંમીકી કોઈ બતાદે ડગરીયાજી—૦

૨૩.

સાંવર બંસી વાલા નન્દલાલા મતવાલા
હાં ગોકુલકા ઉજીયાલા...૦
કૃષ્ણ કૃષ્ણ કર સાંઝ સકારે,
કૃષ્ણ નામ સબકા દુખ તારે,
કૃષ્ણ હી ભવસાગરસે પ્યારે
પાર લગાને વાલા નિરાલા મતવાલા—૦
કોઈ કહત હય કૃષ્ણ મુરારી—કોઇ કહત હય શ્યામ બીહારી,
કોઈ રટે નટવર ગિરધારી—જપતે તુમરી માલા—નન્દલાલા૦

૨૪.

જાગતા નર સેવે મોહે મિલૈ મુનિજન હેય ઇચ્છા,
પુરતી ગોરખ જાગતા નર સેવે૦
મખ્ખી બયઠી શહદપર ઔર પંખ લિયે ફ્સલાય,
લોભકે કારણુ જાંન ગંવાઇ લાલચ બુરી બલાય.
ચલતી ચક્કી દેખકે દિયા કબીરા રોય,
દો પાટનકે બીચમે સાબીત રહા નવ કોય....૦

૨૫.

દેખો મન મોહ લીયા હય મેરાઈ ન દોનોં ભક્તિયોંને.
ભાવત હય અયસાહી પ્યાર—૦
દિલસે જોડી હય ઇસને ભક્તિ ગ્યાન ધ્યાનસે પાઇ મુક્તિ,
છોડકે સબ સંસાર—દેખો મન૦

૨૬.

છીન ચલારે મન બાંસરી વાલા,
બાંસરીવાલા મોરા નન્દકા લાલા....છીન૦
દેખો સખીરી જોશ જોરી—બીચ ડગર મોરી બાંહ મરોરી,
શ્યામ ચલે કરકે ચિત ચોરી—અયસો છલ બલ વાલા....બાંસરી૦
દેખો સખીરી શ્યામ બિહારી—ભરભર મારત હય પિચકારી,
અયસે ઢીટ લંગરસે હારી—ગોકુલકા બ્રીજબાલા....બાંસરી૦

સમાપ્ત.